

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok --- 4 koruny -- hal.
Na pol roka --- 2 " -- "
Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
EDVARD SÁNDORFI.
Majiteľ a vydavateľ :
JAN MOLNÁR

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin,
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Prievidskí ľudáci porazili Farahúnov!

Filberger a ostatní korteši liberálni ostali v hanbe!

Všetky násilenstvá farahúnske boly marné!

Dr. Alexander Ernst zvolený je väčšinou 110 hlasov za poslanca volebného okresu prievidzkého.

Ajhľa dokázalo sa, že nemá nikto práva a príčiny zúfať nad stranou kresťanskou ľudovou. Prievidzkí neohrození ľudoví voličia ukázali svetu, že ľudová strana je dnes storaz ešte mocnejšia, než bola kedysi. Dokázalo sa, že proti ľudu povedomému anie tie najbesnejšie kortešacky a násilenstvá nestoja nič.

Nepochybujeme, že toto stkvélé víťazstvo ľudovej strany naplní oprávnenou radosťou všetkých našich po celej krajine privržencov. Veď víťazstvo to je v opravdu veľavýznamné. Veď úradní a neúradní korteši liberálni urobili proti ľudákovi všetko možné a nemožné. Veď v nitrianskej stolici byť a ostať ľudákovi značí tolko, ako v nebezpečenstve postaviť česť svoju, majetok a pokoj svoj.

Lež naši hrdinskí voličia boli odhodlaní na všetko. Oni volili sebe radšej podstúpiť všetky prenasledovania a kríže, než pokoriť sa pred nenávidenou košerovou stranou židov a jejich farahúnskych otrokov. Oni šli na to volbište tichou nadšenosťou ale smelo a neohrozene, jako kedysi mučedelníci v pohanských časoch šli umrieť, dať sa od divých zverov trhať za Pána Ježiša Krista, božského to Spasiteľa svojho. Farahúni prievidzki boli tak rozbesnení proti tým Kristuverným bojovníkom našim, že každý myslel si, že budú sa chytať aj zúfalých prostriedkov proti nám a do-

prajú si mäsiarenie nevinných ľudákov. Ale všetká besnosť bola marná. Naši nesklátili sa, stáli mocne, pevne jako múry hradné, oni vytrvali pri tej svojej kresťanskej stránke a o prenasledovanie a nebezpečenstvo života nestarali sa. Manželky a matky našich voličov nuopúšťaly svojich. Niektoré šly za svojimi, nesúc so sebou prihotovené šatky a úvazky na rany, na pád ten, jestli by prišlo voľičom krvácať za pravdu viery svojej.

Takto jedajú tí, ktorých prenikla viera živá v Bohu a nadšená láska k Spasiteľu svojmu Ježišu Kristu! Takto robí ľud, ktorý má neohrozených vodcov na čele v osobách duchovenstva svojho!

Sláva, večná sláva takým vodcom! Sláva, večná sláva takým kresťanom ako sú ľudáci prievidzskí! — V mene vášho milého nového ablegáta, v mene ľudovej strany a v mene všetkých po celej krajine verných kresťanov katolíkov privolávame Vám, Vy vodcovia ľudu kresťanského, Vám, hrdinskí voličia, i Vám milé Sestry naše: vďaka, božská odmena, česť a sláva Vám všetkým!

V zlopestnej Nitre sme si teda udržali hradbu svoju. No bude každý vidieť, že nebude toto našim posledným víťazstvom ani v Nitre ani na celom Hornouhorsku. Ľud prihlasuje sa všade pod zástavy naše a milostivý Pán Boh zajiste pošle mu aj vodcov potrebných. Proti tak všeobecnej túžbe toho nábožného ľudu slovenského nedá sa nikomu vyhovárať, vyhybovať. Keď ľud dá sa trizniť, naháňať za presvedčenie svoje kresťanské, tedy není možno ani jeho vodcom vyhladávať hnilý pokoj. Tu platí heslo: «Kto chceš pokoj, stroj sa k boju.»

A Filberger? A hladoši? A zakúpení bratia naši? No do Filbergera nás nič. Jemu nech sa

podakuje p. podžupan nitriansky za to, že naviedol brata jeho k nemožnej veci, k vystúpeniu totiž s liberálnym programom. On myslel si, že je všemohúci a ľud že jemu k vôli hotový bude mizerne zradit' a zapredat' vieru otcov svojich. On vystatoval sa, že ani Svätý Otec rímsky nezvífazi proti nemu, a hľa, pravdy Kristové porazily ho. On nazdával sa snád, že predsedovia voľby budú mať chuť zahnuť si čestné meno svoje falošným prevádzaním voľby. Nuž môže sa chytiť teraz za nos, lebo pp. Gyürky a Klobusiczký a ostatní páni zastávali úrad svoj svedomite dľa zákona.

Lež k tým bratom našim podkúpeným máme tiež prehovoriť. Vy dali ste sa nahovoriť, naplašit'. Sľubami, hrozbami dostali vás Farahúni v jednej slabej chvíli vašej do pazúrov svojich a vy nevedeli ste sa viacej vysvobodit' z nich. No človek je krehký a že pri tolkých pokušeniach konečne podľahne, to už tak donáša so sebou slabosť ľudská. Presvedčení sme ale, že vífazstvu nášmu a porážke vašej tesíte sa spolu s nami. Bratia naši! Víno a guláš sa minúly a ostalo vám iba to nedobré povedomie, že ste neodvážili sa bojovať proti pokušeniam a zastat' si s bratmi spolu za svoju matičku, za vieru a cirkev Pána Ježiša Krista, Boha a Spasiteľa svojho. Desiatky tie, ktoré snád prijali ste, neprinesú vám pozhnaní. Sľuby liberálov odzneli a je po nich; nafákajú veru liberáli teraz aj na vás, aj na sľuby vám dané. Hrozby farahúnske musejú umlknúť, lebo tí, čo najviac sa vám hrozili, budú teraz sami najviac zhrození.

Nuž pokoj s nami. Ste naši bratia, ste krvou Pána Ježiša Krista vykúpení. Sem sa tedy medzi nás do radu, bojovať za slávu zpotupenej viery Kristovej, viery to otcov našich!

Daj to dobrý Bože, aby sme mohli pri budúcej voľbe spolu s vami v jednom tábore v znamení sv. kríža bojovať! To tým istejšie úfame si aj, bo váš kandidát viacej nevystúpi u nás a farahúnsky strašiak Filberger nebnde smef viacej kortešovať proti nám. Urobil by-li to, nebojte sa, bude vedet' potom, čo je päť!

Nuž podajme si bratské pravice a zvolajme jedným srdcom, jednou láskou, jednou myslou, jednou nadšenosťou:

Sláva strane našej ľudovej!

Nech žije dr. Alexander Ernsts,
naš milý ablegát!

E. Sándorfi.

POLITICKÉ CHÝRY.

Voľba v Prievidzi.

Budapešť dňa 23-ho júla.

Keď chytáme sa do písania riadkov týchto ešte nevieme o výsledku voľby. Telegrafické správy prídu nám snád až kedysi v noci, nuž musíme čakať na ne, bo zajtra, t. j. v stredu musíme už zatvorit' číslo. Tedy čakajme.

Skutočne, nebol by to žiaden zázrak, keby tí všade rozhlásení nitrianski Farahúni s pomocou židov porazili našich statných ľudákov. Veď násilníci, behali, strašili každého jako len mohli. Do Nemeckého Pravna dopratali vojsko, bo že vraj ľudáci ohrozujú bezpečnosť «pocitívých» (!!!) liberálnych voličov. Žandári sledili všade, kde sa len náš kandidát pán Ernsts ukázal, ale keď podnapití bíreši na rozkaz Farahúnov robili kriky a neporiaky a kandidáta v rečeni prekážali, ani sa nepohnul ten žandár. Notári si urobili «fajront»; všetci behali sháňať sedliackých farahúnov; úrady ostaly prázdne.

Najviac namáhal sa za liberálov slúžny Filberger. Už od dvoch rokov mátožil tento človečisko proti ľudákom, ale spôsobom tak protivným, že následkom toho zhnusil sa nie jednému. Keď prišli teraz farahúnske zástavy do Prievidze, slúžny Filberger jednoducho dal soznam do ruky špitálskeho sluhu a rozkázal: túto zástavu tam, a túto hentam na tom a tom dome vystrčíš. Tak rozkázal aj na dom pravotára dr.-a Gömöri-ho jednu zástavu farahúnsku vystrčiť. Pán veľkomožný dr. Gömöri fahal za to na otázku Filbergera, ale tento sa ocapil naň: že či nevie, že on je slúžny a že on rozkázal zástavu vyvesiť? Pán veľkomožný dr. Gömöri odvetil, že to mu neimponuje a že ľutuje, že takýto človek môže byť slúžnym.

Pánstvo Pálffycké bolo tiež liberálne. Rozumie sa, že také pánstvo má veľký vplyv, a tento vplyv aj náležite využítkovali úradníci pánski. Najmôresnejší bol medzi týmito úradníkami jeden Čech, dovandrovaný muzikant, nateraz lesný (jäger), menom Havlík. Tento hrdina bežal za kočom p. Rakovszkého jako taký zplašený buják a reval jako krava zajatá. Keď šiel p. kandidát dr. Ernsts programovú reč držať, pán môresný lesný vytiahol na nevinné ženské revolver. Inokedy zase bičom napádal ľudákov a jednému ľudákovi zdrapil pero z klobúka jako nakazený.

Takéto násilensvá hnusné rozhorčili našich hrdinských voličov ľudových. Sám kandidát ľudový prinútený bol telegrafovať ministerpredsedovi a podžupanovi o pomoc, lebo žandári nerobili nič proti farahúnským násilensvám.

22-ho už dovážali na vozoch a po železnici farahúnskych voličov a pri tejto príležitosti bola medzi našimi a nimi aj srážka, ako to liberálne noviny píšu.

Prvé zprávy o samej voľbe dostali sme až dnes večer okolo piatej hodiny. Jeden pololiberálny telegramm oznamuje:

Voľba ukazuje sa byť tu veľmi búrlivá. Strany vťahujú do Prievidze o 7-jej hodine. Dr. Geyza Gyürky zahájil voľbu o 9-jej hodine. Dvoje kommissie zbierajú hlasy. Pri jednej je predsedom Gyürky, pri druhej Karol Klobusický. Ľudová strana má za dôverníkov Františka Bonitz, redaktora, Leopolda Borosa, merníka, Zoltána Zmeškala, kraj. poslanca a Alexandra Dianiška, prievidzského kaplána. Prievidza a Handlová hlasovali prvé. O 10-jej dopoludňa dostal Markhot 150, Ernszt 108 hlasov.

O 11-jej predpoludním:

Markhot 202, Ernszt 197.

O 12-jej na poludnie:

Markhot 230, Ernszt 211.

O jednej po poludní:

Markhot 410, Ernszt 356.

Voľba koná sa pri tichosti. Teraz nasledujú zväčša ľudové obce, Obe stránky silne úfajú sa víťazstva.

O 2-jej hod. po poludní:

Markhot 449, Ernszt 420.

Obe stránky silno držia sa. 200 vojakov a 100 žandárov dáva pozor na poriadok, aby nemohli voličov krađuť.

O 3-jej hodine:

Markhot 507, Ernszt 548 hlasov.

Odhlasovalo 24 obcí. Ešte je nazad 13. (Pán Boh pri nás!) Jestli ľudáci vytrvajú a prechmaty prekazia, veľmi je pravdepodobné, že zvíťazia.

O pol 5-jej hodine:

Markhot 663, Ernszt 761 hlasov.

Predseda Gyürky bol vyhlásil za termín závierky na pol piatu. Dľa zákona majú právo hlasovať ešte za dve hodiny. Ešte nevie sa, ktorá strana zvíťazí, koľko ktorá má voličov v rezerve.

V noci o pol 11-jej dostali sme posledný telegramm:

«Voľba skončila sa o pol 7-jej hod. s nasledovným výsledkom:

Na Markhota hlasovalo 663.

Na dr. Ernszta hlasovalo 772.

Ľudový kandidát, dr. Alexander Ernszt teda zvíťazil o jednotu aj desať hlasov.»

Chváľa a sláva buď Bohu!

Sláva ľudovej strane!

Sláva vám hrdinovia naši v okrese prievidzskom!

Nech žije dr. Ernszt, aľegát ľudový! Sláva! Sláva!

Vojna v južnej Afrike.

Z Kapštadtú prichádzajú teraz podrobné zprávy o koristi Búrov dňa 4. júla. Dráha železničná do Pietersburgu vedie cez skalnaté územie, porastlá hustým krovím. Po tejto dráhe jachal vlak, sprevádzaný niekoľkými dôstojníkmi a 18 anglickými vojakmi. Tento vlak vyhodili Búri do povetria, potom z úkrytu rýchlou palbou zabili strojvedúceho a 7 vojakov, ostatných ranili.

Angličania rozširovali po svete zprávy o ukrutno-

sfách Búrov, páchaných na ranených anglických vojakoch. Teraz píše jedon angl. stotník v časopise Times nasledovne: «za 17 mesiacov, ktoré som ztrávil vo vojenskej službe v Južnej Afrike, mal som často príležitosť presvedčiť sa, jako zachádzajú Búri s našimi ranenými. Vo všetkých prípadoch zachádzali s našimi ranenými s najväčšou láskavosťou. Príbuzní a priatelia nášho, ešte na bojišti sa nachádzajúceho vojska môžu byť uistení, že ranení anglickí vojaci nič menej pečlivú opateru obdržia od Búrov jako Búri od nás».

Politický sväzok.

Najnovší politický je údajne ten, ktorý naša monarchia uzavrela s sväzok Rumunskom. Dľa sväzku tohoto Rumunsko zaviazalo sa, že v čas vojny postaví 250 000 mužov. Jasná Rursko začne mobilisovať. Rumunsko polovicu udanej vojenskej sily, t. j. 125 000 mužov zostaví na čiare od Galacu po Jassy, aby týmto spôsobom prekazilo vtrhnutie ruskej armády do Rakúsko-Uhorska. Druhá polovica vymienenej vojenskej posily bude postavená na Dunaji čelom proti Bulharsku, proti Srbsku bude operovať rakúsko-uhorská armáda. Smluva bude údajne publikovaná, jaknáhle srbský kráľ Alexander a bulharské a černo-horské kniežata pôjdu do Ruska na poklonu k ruskému cárovi.

Päť dní roku 1900 v Ríme.

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckych Hlasov, vydáva Fr. Richard Osvald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdu opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Ona hodí sa veľmi aj ako dar našim milým známym a príbuzným, bo takej knižočke sa zaiste každý poteší. Vôbec nemala by ona chybovať v žiadnej katolíckej rodine.

Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 halierov; 50 výtiskov 18 korún, 100 výtiskov 35 korún.

Milodary.

Na vnútorné obnovenie spišsko-belanského kostola obetovali.

Z Ameriky: Sbíerka Mateja Zoricsaka 58 dollarov 24 centov, to jest 280 korún; (Pokračovanie z čísla 25.) ku ktorej prispeli: Jozef Pitonyák 20 cent., Juraj Búcko 25 c., Ján Dzurak 25 c., Jozef Valko 25 c., Ľudevít Brezovský 25 c., Ján Dostal 50 c., Ján Sestko 25 c., Juraj Šimko 25 c., Ján Gmiter 25 c., Matúš Pitonyák 50 cent., Martin Kalafut 25 c., Štefan Straka 50 c., Anton Pitonyák 40 c., Ján Tomko 25 c., Michal Dostal 50 c.

Vyzvanie k predplateniu.

Viacrázy vyzvali sme už ct. čitateľov nášho časopisu, by pracovali na tom, že by «Kreštan» do čim viac príbytkov došiel, že by zásady kresťanskej politiky čim viac sa rozširovaly.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	---	---	4 koruny
na pol roka	---	---	2 koruny
na štvrt' roka	---	---	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kreštan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

Tri dni u «Hory Levočskej».

(Pokračovanie.)

Hora.

Hneď za mestom Levočou započína sa vrch, «Horou» zvaný. Vrch tento je dosť strmý, predsa však nie na tolko, že by nebolo možno naň i vozmo sa dostať. Cesta na túto horu je veru dosť namáhavá, zvlášte pre takého, ktorý je nie navyknutý hore vrchom sa driapať. Že ale ľud z okolia levočského nepozná žiadnej ťažkosti pri východe na «Horu», je celkom prirodzené, bo sa národ ten už od mali musí navykať na chodenie po vrchoch. Dostať sa na vrchol Hory, kde milostný kostolík stojí, potrvá tri štvrté hodiny, lež pochod pútnikov pomaly sa pohybujúci potrebuje k tomu dobrú hodinu. Cesta sama je kamenistá a možno ju obísť jedným menej strmým, ale za to zdľhavejším chodníkom. Vrch je ináč dosť úrodný; ja videl som okolo cesty veľmi pekné table posiate tým výchytným spišským hrachom. Vôbec o Spiši a zvlášte aj o okolí levočskom nemohlo by sa tvrdiť, že je neúrodné.

Počas tých veľkých slávností býva na tejto Hore veľmi živo. Nábožní pútníci bez prestania idú cestou ku kostolíku, stretávajú sa s inými, ktorí pobožnosť svoju už odbavili. Samý vrcholec ale okolo kostolíka obsadený je vždy vo dne i v noci tisícami a tisícami zbožného národa. Vrch čim vyššie, tým je strmejší; a keď zastane si vychádzajúci človek tak na dvesto krokov pod samým vrcholom, zaslyší akýsi tajný, tupý hukot, akoby mračná hučaly, alebo akoby obrovský úľ včiel hučal nad tebou vo výšine. Zvláštny tento hukot pochádza z pohybov, rozhovorov tichých a modlitieb množstva nakopeného hore národa.

Kto navštíviť chce milostný chrám na Hore Levočskej pri príležitosti slávností, musí sa dlho nakunšovať, aby dostal sa až do samého kostolíka. Ako už povedano, tisíce a tisíce ľudu obkľučuje chrám tento nielen vo dne,

ale aj v noci, tak že keď príjde človek hore, má prístup ku chrámu na ďaleko zastavený ľuďom. Preboriť sa teda až do samého chrámu je veľmi ťažko, ba myslím, že slabším ľuďom, zvlášte počas služieb božích, je to docela nemožno. No duchovným ide to snádnejšie; ináč sú na poruke aj žandári a policajti, ktorí dohliedajú na poriadok, — ba ako mi sdělili, minulého roku bolo tu aj vojsko vyrukovano.

Kostolík je síce úhladný, čistý, ozdobený pekne; ale veľmi malý. Neverím, že by sa vmestilo doň viac, než jedných tri-štyristo ľudí. Budúceho roku započnú stavať tu nový, väčší kostol. Najdrahocenejšou ozdobou chrámu je pravda sama socha milostnej Panny Marie levočskej. Socha táto je nie veľká, myslím že je asi v polovičatej veľkosti ľudskej postavy. Je toto mimoriadne zvláštna socha, akej človek nikde inakde nevidí. Keď prvý raz uzre človek sochu túto z dostatočnej blízkosti, ono to jakosi trhne človekom. V prvom okamihu zostane človek akýsi zmätený a jako by mu aj nohy zakorenily sa, nevie sa hnúť z miesta, nemôže zrak svoj odvrátiť od milostnej sochy. Čo tu človeka tak prekvapí, je to tvár Panny Marie. Ja nemôžem to opísať jaká je to tvár; len viem, že je prenáramne milá. Však áno, aj pekná, ba krásna je tiež, ale tá krása záleží zvlášte v tom, že je mimoriadne milá. Človek sa nad tou pôvabnosťou a milosťou tváre až tak zadiví a v srdci poihráva sa ti akýsi príjemný, blažený a nábožný pocit, ozaj milá potecha a radosť, keď zrak svoj na tvár túto opref môžeš. — Hlavu má socha sklonenú málo na ľavú stranu a na hlave utešená koruna sa jej stkvie. Koruna je nová, veľmi drahocenná. Je to dar ružencového braterstva košického, ktorému je vodcom, duchom a všetkým dp. Pater Rafael z rádu Dominikánov, kňaz to medzi Slovákmi veľmi obľúbený, milovník ľudu nášho uprimný. Korunu túto Pater Rafael sám niesol vlni v slávnostnom pochode na jednom vankúši na «Horu». Tento výtečný ctiteľ Matky Božskej sossbieral na túto korunu blízko 4000 korún či až vyše. Na jeho povzbudzovania složili naši chudobní slovenskí katolíci tie peniaze za dosť krátky čas.

Socha má byť veľmi stará, lež nevedno určite kto a kedy ju dal spraviť. Vážni mužovia určite tvrdia, že sa barva na tvári sochy tejto mení sa ači premieňa. A je to aj pravda, že taký dôjem robí na človeka pohľad na tú tvár. Zdá sa, že ona ostáva hneď jasnejšia, hneď bledšia, hneď akoby oziarená. Svetochýrni umelci v stredoveku vyobrazovali podobu Panny Marie krásne. Rafael, Murillo, považujú sa za tých, ktorí ako maliari tie najdrahocenejšie a najpeknejšie podobizne Panny Marie zanechali nám. Nuž čo týče sa krásy, levočská Panna Maria nemôže sa snád prirovnať k tamtým umeleckým dielom; ale, že tolko pôvabnosti a milosti nielo ani v tých najvýchyrejších obrazoch jako je v soche levočskej, to je tiež isté.

Ja zo srdca prial by som každému z našich milých čitateľov, aby boli šťastní vidieť aspoň len raz túto krásnú, milú sochu Panny Marie. A keď aj nie sochu samú, aspoň vernú jej podobizeň. Bolo by veľmi želateľné, keby vola-

ktorí kresťanský obchodník levočský oznámil sa v našom časopise, že je hotový doposlať našim čitateľom pekné fotografie tejto sochy. Môžete byť istí milí čitatelia, že by ste si taký pekný obraz za domáce pozhnanie pokladali. V trápeniach a zármutkoch svojich vždy by ste sa potešili, kedykoľvek pohľadli by ste na ten obraz premilý.

Za kostolikom na druhej strane Hory vedie strmý chodník dolu vrchom ku studienke. Studienka táto je od kostolíka asi na štvrt hodiny vzdialená. Nad ňou vystavená je z milodarov pekná nová kaplica v gotickom slohu. Kaplicu ozdobujú zo štýr strán pekné obrazy, vyhotovené naším cteným rodákom, pánom *Havuljárom*, maliarom akademickým. Aj ku studienke tejto mnoho hrne sa národa počas slávností, tak že nestačí temer voda vyvieraf. K zadržaniu poriadku sú aj pri studienke žandári postavení.

Čo týče sa samých slávností o tom napísal nám pekný článok pán Ján *Straka* z Košíc. Tento horlivec za česť božiu a úctu Mariánsku opísal to v prospech tak šlachetnej veci dopodrobna. My teda prenecháme tento predmet jemu i podáme jeho článok v budúcom čísle. Z našej strany však tiež budeme pokračovať v písaní o Hore Levočskej. Chceme ešte prehovoríť o velebnom duchovenstve okolia levočského, o pútnikoch, o povahe ľudu tamojšieho o význame týchto púťov atd.

(Pokračovanie nasleduje.)

Ponížená prosba.

Svinná-Nováves, filiálka stavia školu, poľahke už jestvujúcu požiadavkám zákonitým zodpovedne zväčšuje, čo s materiálom a so zariadením spolu bude 4000 korún stáť.

Školu našu chceli soštatniť a nedovolili sme to, bárs sme aj tým činom veľkú farchu na seba si vzali; farchu, ktorú sami by sme ani nesniesli. Avšak dôverujúc v obeťivosti katol. spoločenstva, že nás podporovať bude v šlachetnej námahe, odhodlane vzali sme na seba farchu a zodpovednosť!

I preto s dôverou obraciame sa na ctených čitateľov «Kresťana», že nám budú nápomocní v našom podujatí a ku zaoakrytiu útrat stavebných nám s malými milodarmi prispesjú.

Ponechajúc zdĺhavé reči a dokazovania obmedzujeme sa len na vyrečenie toho, že obec pražiadnej základiny školskej nemá, že ľud jej je veľmi chudobný, prikutý k hrude a je v opravdu hoden podpory v chvalitebnom podniku svojom.

Akýkoľvek malý milodar s povďakou príjmeme a cestou novin kvitujeme.

Ešte raz: V mene Božom!

Andrej Starínec ml., kurátor. *Ján Kurimszky*, farár a predseda škol. stolice.

Na obnovenie Mariánskej studienky na Hore Levočskej obetovali.

Z Jarovnic: pútnicka processia do Levoče 105 kor.; z Košíc: Ondrej Balig 20 k., Anna Petrik sbierka 12 k.; z Kavečan: Maria Ilenin 40 k.; z Veľkého Šariša: Štefan Čirip 9 k.; z Cahanovec: dp. Karol Antal, farár 20 kor.; z košických tehelní Jozef Nezvai sbierka 20 k. 10 hal., Johanna Hudók 1 k., Verona Lukáč 1 korunu.

BESEDNICA.

Túžobný žiaľ za ľudom. *

Koho že mám nadisť, — kto že ma poslúcha,
K trpkým slzám mojím, kto mi dá sil ducha?
Útroby mi pnejú, žiaľom jaté tupým,
Bôlom stoná srdce, živý tela rubín!

Po poteche túžim duše k oblahčeniu:
Neb' milej mati mej prispesť k potešeniu
Nie som ešte v stave, bratia ako moji,
Ktorí v krutom sú už s nepriateľom boji.

Cez dlhý rad rokov v jedno vychovaní
Trháme sa teraz v štyri sveta strany:
Tí už učinkujú vo vinici Pána,
Kde mne zatvorená raja toho brána!

Jedine mladost má splniť hatí túžbu:
Obsiahnuť fažkú tú, anjelskú lež službu, —
Povedomie toto srdce moje roní,
Ako hustá keď hmla blesk slnka zacloní. ♦

K dobru duševnému ľudu napomáhať
Tajným z vnútra hlasom slyším sa zvolávať,
Vzletnej lež túžbe tej výjav dať že neviem,
Za ľudom, za ľudom — deň a noc si želiem!...

... Netratím však úfnosť blaženejších časov,
Keď radosť odmeni žiaľ môj svojou spásou,
— Rozíde sa hmla tá, a sniečko milé
Lúbezne ohreje zem dlhé cez chvíle! —

Zmizne prekážka tá, splní sa mi túžba:
Vezdejším mi bude chlebom oná služba,
V než' postavený cheem slávu božiu hlásať,
A ľud mne sverený viesť dľa Krista zásad! *Hudec.*

Výrok Davida kráľa: «každý človek je ľuhavý». Objasnil s príkladmi strýko Zaosek v kortešskej dobe miesta kázne.

Náš pán farár v jednej svojej kázni vzal si za úslovie zo žalmov Davida kráľa tieto slová: «každý človek je ľuhavý». Slová tieto hlboký dôjem spôsobili v duchu

* Takého klerika, ktorý najmenej 22 rokov a 4 mesiace nemá, nemožno za kňaza posvätiť. Keď tedy niektorý klerik skončil svoje školy a nemá aspoň len 22 rokov a 4 mesiace, toho za kňaza neposvätia, lež musí (obyčajne doma) čakať, dokým spomenutý vek nedoplní. Taký klerik tu narieka za tebou, ľudu!

mojom, lebo v skutku nikdy som nepočul toľko luhaf, ako počas volebných kortešačiek. Však síce ľudia aj inokedy luhajú a luhali vždy. Diabol, o ktorom sv. Písmo hovorí, že on je luhárom od počiatku a otcom luhania, streknul v raji do duše ľudskej jed tento pekelný: «luhánie». V prítomných ale dobách a časoch ľudia brodia v ďalekom a vo veľmi širokom močiarí «luhania». Davida kráľa slová majú platnosť ešte aj dnes. Luhárstvo je stálym hosťom všade: v palácoch veľmožov tak ako aj v poslednej chyžke nádeníka. V diplomaciách a v politike tak ako aj na trhoch a na jarmakoch i v úradoch tak ako aj v obecnom živote. Noviny, časopisy len sa tak hemžia od luhania ako mrcina a zdochlina od červov. Luhánie v celých rojoch a húfoch lieta za ľuďmi; ono jednému vyletí z úst a druhému vletí do uší; ono klade svoje chrobačie vajíčka do ľudských mozgov a tu v nich vyľahne sa zase celé hniezdo mladého luhania. Pravda a luhanie sú odznak, sú címer a erb duše, dľa ktorého poznať ku ktorému rodu ona patrí. Pravda rozlobí luhára človeka tak ako keď psovi zatrubíš na lesnú trúbu; on vtedy vyvíja, šteká.

Luhánie by ešte tak mnoho zlého nezapríčiniilo, keď by ľudia neboli tak ľahkoverní pri každej naničhodnej veci — ako sú oni zase ťažkoverní pri božských pravdách — nuž ale keď ľudia luhárstvo tak pachtivo pijú, ako čerstvo načapované pivo! Nie len obecný človek luhá, ale luhajú veru aj všeliakej sorty panáci, ktorí sa všeličo učili — len kresťanské náboženstvo nie — a ktorí obyčajne stoja na nepriateľskej nohe s kresťanským náboženstvom, s vierou a s cirkvou Pána Ježiša. Dipl. omatí politici — ako nás historia učí — veru tak luhajú, ako aj bársktorý obchodník a kupec. Takzvaní dobrí katolíci veru tak luhajú na náboženstvo, na vieru, na cirkev, na kňazstvo, ako hoc iní nepriateľ cirkve a Pána Boha, a tak fajnovou diplomaciou a politikou sa blížia ku ľuďom, ako sa blížil v raji fajnový diplomat diabol ku Eve a na púšti ku Spasiteľovi, ukazujúc mu slávu, bohatstvo sveta a mastný hrniec, aby sa najedol.

Keď sa voľby vyslanecké blížia, čo sa len vtedy ľudia naľuhajú, naklamú, a luhárstva načarbú vo všeliakej forme zákonnej i nezákonnej. Počas minulých divých neľudských volieb, za ktoré sa statočnejšieho smýšľania a ľudskejších citov liberálni ľudia hanbia, prišiel do jednej dediny jeden neznámy s vysúkaným fúziskama ako divý kocúr panák kortešovať a sedliakom nastrkať akéhosi pána veľkomožného za kandidáta, ktorého žiaden neznal ani ešte nevidel a preto ho sedliaci volali: «odkiaľ noha, odkiaľ ruka», lebo ani len meno jeho nevedeli vysloviť.

Práve v tej obci som mal akýsi obchod. Panák korteš sadol si za štok v kréme ku «strapatej chave», aby vraj osvietil sprostú sedlač a omäkšil ich zátvrdlosť na stránku pána velice veľkomožného kandidáta, ktorý nemohol veľké veci už ináč prekonávať, lebo bol zadlžený. Korteš ten odporúčal kandidáta s tým, že počal pred sedliakmi na kňazov šimfovať, nadávať a ľuhaf. Ako už vraj odcengajú na umrláčku kňazskému nadpánstvu a ich ľudovej strane, ktorá nevládze dať chleba chudob-

ným. Aj na ľudovú stranu papuľoval, ľuhaf, cigánil čo vedel a ešte viac čo nevedel. Dával časom aj do výhľadu ako sa shabú cirkevné majetky, ako v iných krajinách a podelia sa medzi ľud. (To ale nepovedal, medzi aký ľud; lebo je aj ľud pánsky, aj ľud dovandrovaný takzvaní ruskí kazári z Ruska, z Rumunska.) Aby nedržali s tými čiernymi havranmi. A naposledy viera ako viera, nech je len človek ináč statočný. A vraj, aj ja som dobrý katolík, bárs aj kňazovi na spoveď nejdem. Není času na to, by človek vždy v kostole s pátričkami vyesedával medzi starými babami. — Aj sľuboval umenšenie farchy, dobrobyt krajinský, železnicu, železný most, fabriku na zemiakový škrob, v ktorej si môžu chudobní zarobiť mozole a fabrikant kapitále. Kňazi a ľudová strana vám nič nevystavia.

— Však to je ono — pretrhol ho jeden občan — lebo my ľud a strana naša je chudobná a súbobená, a keď sa čo stavia, to si páni a boháči pre seba stavajú.

— Ale nefrlite, sprostý človek, keď tomu nerozumiete, to vás zajiste váš kňaz tak hovorí naučil.

— Počujete, pán korteš! — hovorí na to starosta ač otec kostolný — vy sa udávate za dobrého katolíka a šimfujete na kňazov. Spasiteľ ale toto povedal: «kto vás zneuctuje ten mňa zneuctuje a kto zneuctuje mňa, zneuctuje otca mojeho, ktorý ma poslal».

— Viete, starosta, ja som sem neprišiel vašu kázeň počúvať.

— Pán korteš, zavolať nato rychtár, ani my sme neprišli sem nato, aby ste našim kňazom tu nadávali a tu ľuhali a cigánil.

— Rychtárko, to si ja vyprosim, by ste ma tu kortešom obecným oslovoval, ja som človek z rodu.

— To sme aj my! skríkli sedliaci.

— Ale z vyššieho, a moje meno je zemanské: Kóborfy a pán kandidát je urodzený.

— Hľa! zase skríkli sedliaci, nuž veď aj my sme nie z vajca vyvalaní ale tiež urodzení.

— No dobre, dobre, to sa páni z lepšej famílie tak volajú — odvetil korteš panák.

— A ako-že sa volá ten pán kandidát, za ktorého toľko nám tu cigáňte, ľuhate a nadávate? — pýtal sa jeden gazda.

— On sa volá Tuhutum Niněpěnzfalvy.

— No to je ten čert, že Niněpinz sa volá a ešte k tomu «fal», t. j. že «nemá peniaze» a k tomu aj «hlce», abcúg! — skríkol jeden nemecký a obecný gazda zase: «levele!» — preč s ním!

— Ctení páni občania — hovorí korteš — ja som dobrý katolík, ja si ctím aj kňazov (Počuli sme! skríkli občania) ale len dobrých.

— Ej, ej, hovorí rychtár, a či my nemusíme ctíť svetských predstavených keď sú zlí? či sú všetci úradníci svetskí dobrí?

— Máte pravdu, komu česť tomu česť, že som ja dobrý katolík, idem aj vašeho pána dekana navštíviť, a moju úctu mu spravím.

— Ano! tu ste mu nadal a včuf idete mu úctu robiť! ľubil by ste si u neho limbachského alebo orešanského

zapíť a na nos mu zavesiť voľáku zlatú retiazku, kanoniú, vysokú čapicu. On vám na to nič nedá, to veru netrafíte na adresu, akú si žiadate. Jeden taký korteš na našom vidieku jedného pána farára už tak oklamal — by bol aspoň neutrálnym — keď sa nechce celkom ľudovej strany odrieknuť. Odvolával sa na veľký vpliv, ktorý má on a kandidát, a že mu zaopatria kanoniú, zlatú retiazku, prsteň, vysokú palicu so špicatou čapicou biskupskou. Po voľbe sa ani čert naň nepozrel, ako diabol sa viac tiež nepozrel na oklamánú Evu. Liberálci naňho zapomenuli a ľudáci ho opovrhli. Voľaktori šelma mu po pošte poslal sľúbenú vysokú čapicu biskupskú, asíce papierovú z cukrového klobúka a miesto vysokej abaciálskej palice poslal mu dlhý portviš, s ktorým mamuška pána farára každého liberálca z domu farského vykúrila, vyhnala za ten posmech, ktorý jej synovi pri voľbách liberálnych spravili. Nad čím sa oklamáný pán farár toľko ukrenkoval, že následkom veľkého krenkovania dostal žalúdočného raka.

Neskorej sme počuli, že pán korteš — Kóborfy — tulák dľa svojej statočnosti náboženskej pokradol úradné peniaze a pán urodzený Ninépinzfalvy pofalšoval na viac tisíc zlatých veksle a oba išli do Ameriky svoju hazafickú statočnosť ďalej vzdelávať.

Kmoterko, verte mi, aj mojeho syna tak oklamali pri tých voľbách. Školy syna mojho ma mnoho stály, on každú len ovoňal a preto ku ničomu nedošiel. Ja som v tých časoch bol rychtárom a ľudákom, mal som vpliv na občanov a oni mnoho dali na mňa. Páni ale vedeli že som neustúpnym, usilovali sa kroz syna mňa mäkým spraviť. Však viete, že láska ku dieťaťu je kľúč ku srdcu rodiča. Synovi mojemu, ktorý bol pisárikom, sľubovali notársky úrad, jestli bude kortešovať na liberálnu stranu a jestli ma od ľudovej strany odvedie. Syn moj sa aj usiloval svoju papuľu dobre využítkovať, všade reval za liberálov, preto ho aj volali Revajom. Sedliakom sľuboval hory, doly. Regulirovanie potoka a čo mu už na myseľ padlo, a čo sebe sedliaci žiadali. A aby skôr kroz vpliv zemanov ku svojemu cieľu prišiel, vzal si k tomu ešte aj proti našej vôli dcéru kišašonku zemanskú Ilku pána Nyomorúšágoviča, s ktorou nič iného nedostal, len po nebohej prababe Eve z raja jedny nohavičky z fikového listu uheklované, v ktorých sa chuderka hanbila svetú ukázať ako jej prebaba Eva v raji. Keď by ju môj syn nebol vycitoval z krika kurie zemanskej, v ktorom skrytá sedela, bola by snáď po dnes tam sedela v nahote ako Eva v raji. Mňa síce ani môj syn nemôhol nahovoríť, bych sa spreneveril ľudovej strane, ale nahovoril iných. Po voľbe už žiaden necheel počuť o mojom synovi ani o jeho notariate. Oklamali ho a len nahú kišašonku Ilku pána Nyomorúšágoviča mu nechali na krkoch. Pýtal licenciú na malú krčiemku pri hradskej ceste, miesto nej dostal odpoveď, že licenciú obdržal jeden židák z Galicie menom Ieig Kacelebogen. Utiekal sa o mýto v mestečku, dostal na zad inštanciu s indorzátom, že mýto vyárendovali mestský árendátori pán Cices a Heršl Bezenštil. Obrátil sa na veľkostatkára Šulem Kníborera, by ho

prijal za išpána dvorského; odkázali mu, že už majú takého menom Lejbiša Nachtopfa. Konečne ho v jednej filialke v Drevohosticiach prijali za dôčasného učiteľa so 60-zlatkovým honorárom; viac mu nedali, lebo nemal diplom, ale mu sľúbii kvinkvenium, až zatiaľ nezuteká od hladu. Oklamáný moj syn odtedy ani len pozreť nemôže na pánsky gérok a kamgarnové pantalóny. Prvého syna, ktorý sa mu narodil v Drevohosticiach dal pokrstiť na meno «Dávida» ktorý to povedal s porozumením Pána Boha, že «každý človek je luhavý».

— Kmoterko, ja myslím že pri budúciach voľbách by sa v každej dedine mal nachodiť jeden predmodleník, ktorý by sa na hlas modlieval ten žalm Dávidov: «každý človek je luhavý», keď prídu takí korteši nám sprostým sedliakom — ako nás menujú — liberálnu osvetu s pálným zažihaf, ľudovej strane a kňazom nadávať.

— Tak je, kmoterko. *Zaose!*, sedliak z Dobrej-Vody.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie! Láska prosíme etených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú. *Vydavateľstvo novín.*

Ruský pluk nášho kráľa, v Petrohrade ležiaci tak zvaný kexholmský gardový pluk svätii tieto dni svoje 192-ročné jubiléum a z tejto príležitosti zaslal pozdravný telegram svojmu majiteľovi, nášmu kráľovi, ktorý odpovedal nasledovným telegramom: «Srdečne ďakujem za blahoželanie zaslané mi z príležitosti 192-ročného jubiléuma pluku. Prosím vás, pán generálmajor a celý kexhelmský gardový pluk, prímite moje najsrdečnejšie blahopranie. Franc Jozef».

Novovysvätení kňazi. Spišský biskup, Pavel Szmrecsányi Ondreja Haber, Alexandra Horváth, Jána Janecsko, Jána Lipesei, Jána Sterbák a Jána Vojtassák skončených štvrtoročných bohoslovcov za kňazov vysvätil.

Primícia. Vp. Ján Vojtassák dňa 7-ho júla slávil svoje kňazské prvotiny v Zakamenom. Rukovodičom mu bol jeho ujec vp. Anton Klimčík, farár hybský; príležitostnú kázeň držal vp. Jozef Huroš, farár krušetnický. Novovysvätený poslaný je za kaplána do Zubrice.

† **Ján Osvald,** farár v Bohuniciach v prešporskej stolici, umrel dňa 7. t. m. po ťažkej nemoci. Bol vždy rodu svojmu verný a podporoval všetko, čo bolo slovenského. Vďačná mu pamäť!

Svadba. Pán Karol Kuzmány (syn Petrov), direktor «Heliosa», slávi dňa 6. augusta svoj snatok so slečnou Olgou Milcovou v Žiline. Blahoželáme!

Analfabeti v Haliči. Výsledok sčítania ľudu v Haliči vykazuje desnú číslicu. Nie menej než 63 percentov všetkého obyvateľstva tejto krajiny nevie čítať ani písať. Zo sta ich vie teda čítať a písať 37. V Haliči sú celé osady, v ktorých ani jeden obyvateľ nevie čítať ani písať. Pri sčítaní ľudu roku 1891. bol počet analfabetov ešte o niečo väčší, vskutku neklesol však ani teraz, lebo v počte obyvateľstva zahrnutý je veľký počet vojska, kde však vedia všetci čítať a písať a preto číslica analfabetov nijak neklesla.

Obete neopatrného škriabania sa po vrchoch. V Tyrolsku dr. med. Pavel Schwarzbach a prof. Maler a jeho manželka pri spúšťaní sa s brala ušmikli sa a padli do priepasti. Lekár umrel na mieste, profesora a jeho manželku ranených opatrujú v Schrunsi. — Z Bernu sdeľujú, že mŕtvolu Dinglmannu, ktorý v Turíce bol podujal výpravu do hôr, našli v priepasti pod Leiskamom v kantone St. Gallen. — Pri Likavke v Liptove našli dohrúzaných dvoch úradníkov viedeňskych. Z Teplej podujali výlet do hôr, búrka ich zachytila a padli do priepasti. — Zo Zakopaného sdeľujú, že koncertová speváčka sl. Stanislava Budziszewská s viac osobami vybrala sa na Tatry. Na jednom nebezpečnom priechode slečna ušmikli sa a so sebou strhla aj spriedvodcu. Oba sú silno dokaličení. Ostatní šťastne poprechodili cez nebezpečné miesto.

Praktickí Amerikánci. Americké mestá veľmi sa rozširujú, tak že cena pozemkov uprostred miest veľmi stúpa. V Pittsburgu, jednom z veľkých priemyslových veľkomiest, bol stred mesta veľmi úzky a najviac miesta zaujímal rozsiahly katedrálly chrám sv. Pavla, veľká to gotická budova. Praktická katolícka obec znajúc drahotu pozemkov, menovite cenu pozemku, na ktorom stála katedrálka, predala katedrálku za sedem millionov dolárov spolku veľkokapitalistov, ktorý chrám zbúra a na jej miesto vystaví nové 15 štokové domy. Za peniaze takto utržené postaví si katolícka obec nový veľkolepý biskupský chrám a tri iné kostoly i s príslušnými farami a školami v predmestiach, kde už bola veľmi citelná potreba chrámov, na ktoré však nebolo peňazí.

«Nech žije Hilsner!» Na dolno-rakúskom sneme po tieto dni osvedčil vyslanec Schneider, že on vždy bude volať «Nech žije Hilsner!» akonáhle začne v snemovni hovoriť daktorý žid. Ačkoľvek Hilsnerovi bolo dokázané, že zavraždil dve devy, predsa bol odporúčaný na omilostenie, čo znamená nebezpečné vzrastanie moci židov, pred čím treba obecenstvo vystríhať.

Kóšer jednotný maďarský národný štát. V úvodníku «A.» čítame i nasledovnú vetu: «V Pešťbudíne na každom druhom obchode vídať nápisy, prevedené celkom cudzími a nesrozumiteľnými písmenami. Oznamujú ony: kóšer hostinec, kóšer údeninu, kóšer mäso, kóšer salámu, kóšer chlieb, kóšer víno, a ponač v Pešťbudíne možno dostať všetko kóšer, je tu i kóšer maďarská koruna. Teraz ale už čože je to za jednotný maďarský národný štát, kde najbežnejším slovom v obchode je slovo kóšer?» — Čo? Nuž kóšer jednotný maďarský národný štát!

Pút na Maria Bešňov. 14-ho augusta pojde processia z chrámu pp. Františkánov (IV. okres) na Maria Bešňov pod vedením pána Irénusa Majzon (bývalého slovenského kazateľa). Tí, ktorí sa na tejto sv. púte chcú súčastniť nech sa dostavia 14-ho augusta ráno o 6-tej hodine do chrámu pp. Františkánov, kde bude sv. omša za pútnikov a o pol 7 hodine sa v mene Božom po-hneme. *A. Rösler*, spevár.

Mariecella. Lahko pochopiť, že i zvony z tvrdého kovu, keď sa na pútnickom mieste tak často rozháňajú, zubu času podľahnú. Tak sa stalo tu so zvonom, ktorým sa zvonievalo na «kľakanie», a musí byť preliaty. Bol u «Unie» zabezpečený a tak jej nákladkom bude preliaty. *P. Sasinek*, o to požiadaný od *P. Richarda Seleuška*, superiora tunajšieho domu benediktinského, vyhotovil preň tento nápis: «*VosqVe, Vt GabrIeL AngeLVs, ternIs DICItE VICIbVs VIrgInI: AVe MarIa, gratIa pLena!*» t. j. jako anjel Gabriel, i vy trikrát riekajte Panne: Zdravas' Maria, milosti plná! Kiežby pri každom zvonení «na kľakanie» všímali si kresťania toho nápisu!

Válka proti Búrom stojí Angličanov týždenne 1,250.000 funtov šterlingov. Dokiaľ bez krachu vydrží lakomec?

Mlyn do prenájmu dajú, alebo aj predajú občania v Níznom Sliachi v Liptove. Podmienky sa možno dozvedieť u predstavenstva obci.

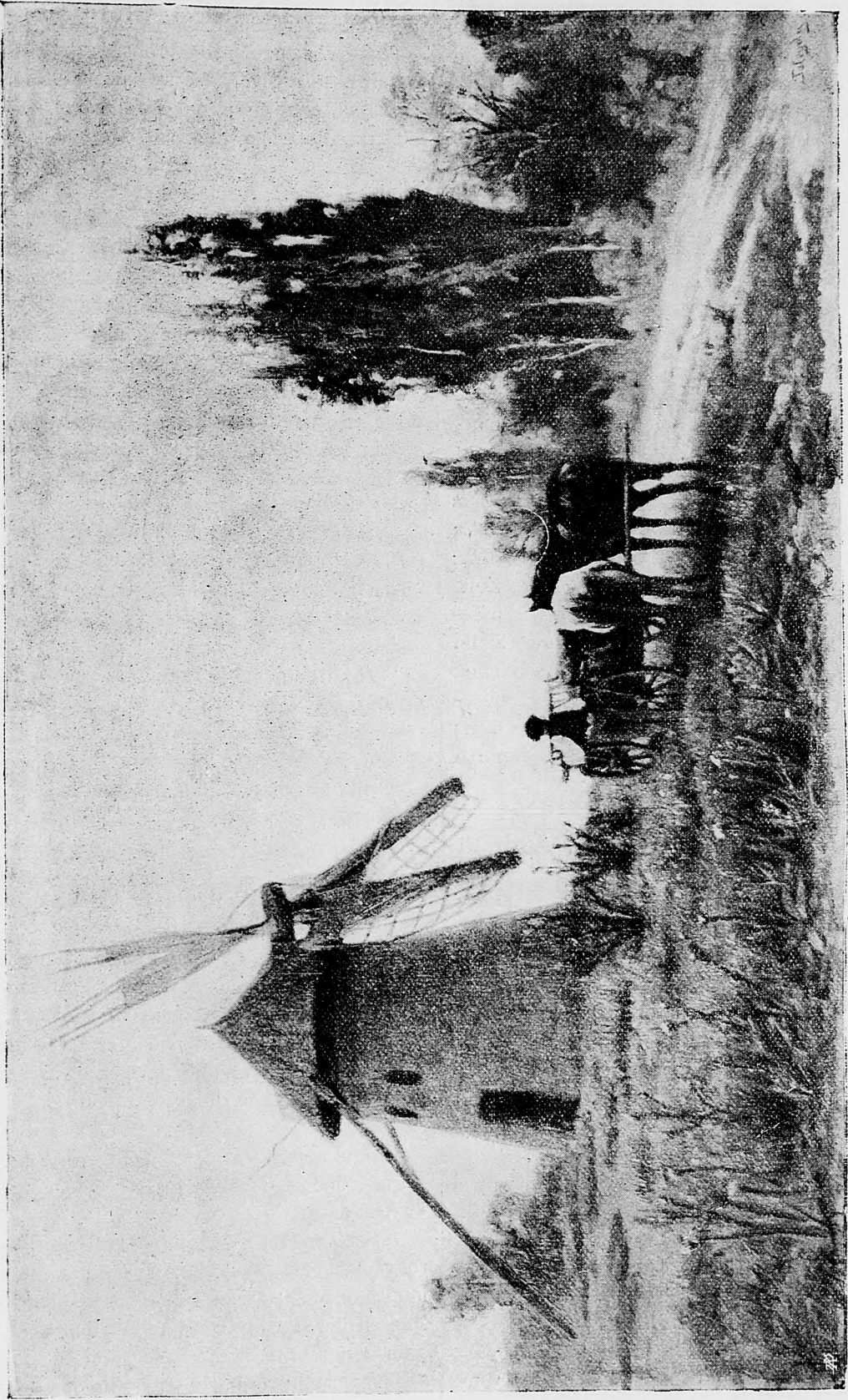
Kazarská industria. V Stanislavove (Poľsko) uväznené sú Sali Dickmann a Žofia Schwach, ktoré prišli z Buenos-Ayres väbiť dievčatá do Brazílie pre peleše smilstva. Také je kazarské svedomie! Rodičia, pozor na svoje dcéry!

Jeden miliard na dobročinné ciele. Z New-Yorku oznamujú: Ondrej Carnegie, známy americký boháč rodom zo Škótska, nedávno sa osvedčil pred jedným členom new-yorskej kupeckej komory, že ešte 56 millionov funtov šterlingov (v našich peniazoch 1344 millionov korún) chce obetovať na dobročinné ciele. Carnegie zakladateľ amerického ocelového trustu, už i dosiaľ viac millionov funtov šterlingov daroval škótskym a americkým školám, ústavom a knižniciam a je veľmi pravdepodobné, že i terajší slub svoj zadrží, tým viac, že už viackrát sa osvedčil, že celý svoj nesmierny majetok daruje na kultúrálne a verejné dobrobyť napomáhajúce ústavy.

Nové petrolejové pramene vyvrtali v chotári obce Sačal (marmarošská st.). Podujimateľ, ktorý bol i štátom podporovaný, vrtal až do hĺbky 655 metrov a skutočne otvoril prameň, ktorý už od niekoľko týždňov dáva 3—400 litrov petroleja každodenne.

Presvedčil som sa, že reumatické bolesti a opuchliny v chrbte a na rukách u mojej manželky sa doprosta stratily a kruté bolesti prestaly.

Tento podakujúci prípis upravil pán Jan Hnalik, majster murársky v Sucheji na pána Alberta Müllera v Budapešti, V., Jägerská u. 42 vynálezcevi dvojnásobno-elektro-magnetického kríža R. B. N. 86967, čo našim ct. čitateľom v známosť uvádzame.

Chudobný gazdík vezie si melivo do poveterného mlyna.

Pút na Maria Bešňov.

Ponevác mnohí Bratia a Sestry z katolíckých pešianskych Slovákov dozvedujú sa, zdáľž aj tohoto roku bude usporiadaná pút na **Maria Bešňov** z Jozefovského chrámu: úctive upovedujeme Vás, že áno, pút usporiadame a to čím slávnejšiu. Pút povedie vel. pán *Edvard Sándorfi*, redaktor «Kresťana» a «Listov Sv. Antona» ta aj nazpät. Pút pohne sa dňa 14-ho augusta, ráno o pol 7. hod. (O 6-jej bude tichá sv. omša za pútnikov.) Na milostnom mieste bude spoveď v ten deň večer a na druhý deň ráno do pol 7-jej. O pol siedmej bude spievaná sv. omša, a po omši kázeň. Upozorňujeme našich milých Bratov a Sestry tak v Budínpešti jako aj na okolí, by nesťažovali si pripojiť sa k našej púti čím väčším počtom.

Vincenc Jonecz, spevár.

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Z Fričovce: Jozef Pribula 10 korún; z Gergelaka: sbierka 8 kor.: zo Šariša: Štefan Fecman 1 kor., Anna Matisz 2 k., N. N. 4 k., Anna Medvecký 1 k., viacerí 3 k.; zo Zakopčia: Jozef Pupiš 2 k.; z Papí: Maria Flosz 6 k.; zo Zakopčia: Ján Muzika 2 k., Štefan Ostrak 1 k., Žofia Ostrak 1 k., Zuzanna Pupiš 1 k., Anna Pupiš 2 k.; z Teplice: Michal Bizovsky 1 k.; z Vacoka: Ilona Cibula sbierka 18 k., M. Zahorsky 10 k.; z Ameriky: Ján Duchon 23 k.; zo Spišskej-Novejvsí: Jakub Kertis 2 k.; z Majoršágu: Ján Krulak 11 k.; z Pucova: Katerina Engel 4 k.; z Hrabušic: Jozef Magut sbierka od údov ruž. braterstva 57 korún.

DOPISY.

Spišské Hrušové.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

S veľkou úctou prosím slávnú Redakciu nášeho všeobľúbeného «Kresťana», by ráčila mojich pár riadkov uverejniť.

My ľudoví voličia Spišského Hrušova chceme upozorniť toho nášeho liberálneho voliča a dopisovateľa «Slovenských Novín» (so dňa 5. júna číslo 126.). On sa ponosuje na dopisovateľa z čísla 20-ho nášho obľúbeného časopisu «Kresťana» že to sú vraj všetko sprostosti, ktoré ani päti ani hlavy nemajú.

Ale pýtame sa toho pána dopisovateľa «Sl. Novín» či on zabudnúť na tie otázky, ktoré ten jeho liberálny pán professor dostal u nášeho rychtára od našich neo-hrožených ľudákov? Ten pánko sice veľmi vychvaľoval skonávajúci liberalismus, obzvláštne pána Münicha tak dlho, až kým sme mu nepovedali že už dosť tej dobroty, ktorú nám pán Münich so svojim liberalizmusom dokázal.

Tak lapili sme my ľudáci tú liberálnu dobrotu vysvetľovať, že jakí sme natiahnutí s daňou jako ten bubon, na ktorom pán dopisovateľ bubnuje do «Sl. Novín», že ľudová strana vo Spiši zvláštne v Hrušove tratí koncepty. Tak prosili sme pána profesora, aby sa páčilo opatriť daňové knižočky, jaká sa daň platila pred 35 rokami a kolko sa teraz platí, o kolko prirástla nám daň od tých čias. Potom kolko nám matriky škodia, potom jaká bola daň burzová a jaká je teraz, a jaká bola našich predkov daň pozemková a remeselnícka a jakú platia daň fabrikanti, a koho podporuje štát: či fabrikantov, či pozemkových sedliakov a remeselníkov. A jaký dôchodok nám bude donášať «Adria» a či je to dobre.

Tak sme to ostro toho pána profesora napadli, že musel pýtať za prepáčenie, že toho nášeho rozhovoru je už primnoho. A tu nám čestným voličom ľudovým 5-ho júna na silu poslali «Sl. Noviny» s tým liberálnym dopisom, v ktorom tak schvaľuje toho pánka a jaká tu sa mu veľká úcta preukázala. Súďte milí čitatelia, jaká to bola úcta, keď tento pánko musel pýtať za prepáčenie že už má dosť. Zajiste keď by mu bola každá obec takú úctu preukázala, bolo by sa mu zhnusilo dňom a nocou po všetkých obciach chodiť a ľud mámiť pre pána Münicha liberálneho kandidáta pýtať o dôveru a pri nastávajúcich voľbách každého podpísať, ktorí svoju dôveru mu dá.

Tak tento dopis končím a toho pána dopisovateľa prosím, aby tiež svoje vlastné meno udal a viacej také táraniny do svojeho denníka nepísal. A keď že sa za tak šťastlivého drží, že je v tejto liberálnej strane, ja len tolko mu radím, že Pán Boh chráni každého človeka od takého šťastia.

Štefan Petrek.

Čerevič (Sriemská st.)

Pochválen buď Pán Ježiš Kristus!
Velavážený Pán Redaktor!

Z jedného vlašajšieho čísla poznávam vašho Kresťana i sa mi hneď zaľúbil, bo vidím, že bojujete za pravdu, za chudobu a hlavne za našu kresťansko-katolícku vieru. Som človek chudobný, nemám teraz peňazí, lež pohovajte mi a ja Vám v jaseňi statočne zaplatím; ráčte mi teda Vaše noviny posielat od 1-ho júla. (Poslali sme. Vyd.)

Doteraz čítával som nemecké, srbské a horvátske noviny, ale tie zanechám a budem čítať odteraz len «Kresťan»-a.

Som rodák z N. trianska z Udvarnoku a bolo mi 4 roky, keď ma doniesli moji rodičia tu na dolniu zem, lebo tam prišli o svoj majetok a od žialu dosťahovali sa sem za břeša. Ja tu žijem tiež len po chudobno, ale s pomocou Božou zarábam si predsa to najpotrebnejšie, aby nemuseli sme psotu trieť. Umienil som si, že všetkou usilovnosťou budem rozširovať nášho Kresťana medzi tunajšími Slovákmí.

Tak Bohu Vás porúčam, by ste mohli za národ, za jeho tak duševné jako aj časné potreby aj naďalej tak horlivo a údatne bojovať. S Bohom!

L. S.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Poneváž už dávno o našom Rovnom nik nepísal som tak smelý slavnú Radakeiu prosíť, by ráčila mojích pár riadkov uverejniť.

S veľkou radosťou môžem slavnej Redakcie sdeliť, že náš ľud sa k pánu Bohu a k jeho svätej cirkve s veľkou oduševnosťou naklonil. Nikdy sa naše obecnstvo takou horlivosťou k svätým pútom v tak veľkom počte nepríbieralo ako teraz. V deň sv. Petra a Pavla sa od nás pod vedením p. Kudelky a p. Majstrika veľká processia na Horu Levočkú vybrala. Nech milí Boh a premilá Matička Božská týmto vodecom, v jejich každom podujatí na pomoci bude. Volajme plným hlasom: nech žije Kudelka, nech žije Majstrik títo hrdinovia a celou dušou priviženci k zástave ľudovej stránky!

Čo sa týka politického prehľadu môžem sa tiež sl. Redakcie pochváliť. U nás sme krome krémárov, sklepníkov a niektorých z mäsiarov všetci prirvženci strane ľudovej. Smutná, ale pravdepodobná je tá okolnosť, že naši krémári a sklepníci, ba aj mäsiar Daníž, treba že sú oni všetci katolíci, sa tak opovážili vysloviť, že budú na kandidáta liberálnej stránky hlasovať. Čo sa neupováži ten najhorší žid, bo naši židáci sa vyslovili, že proti veľkomožnému pánu Dekanovi Dr. Tesselskému hlasovať nebudú, keď isto vedia, že by bolo všetko namahanie marné — to sa opováži taký katolík, ktorý z nás žije, učiniť! Nečuduval bych sa, keď by sa naši predstavený, ako rychtár a podrychtár toto učiniť opovážili, bo tí by sa o masne hrnce, že sa im prevrhnu, mohli báť. Títo ale spolu s nami pracujú. Všetci sa mi budeme našim sklepníkom a krémárom vedieť odsúziť. Ako Kubo Bohovi, tak Boh Kubovi; pre pár Judášov my predsa zvíťazíme.

Buď chvála Bohu, že nás je tu dosť takých, čo sme od nikoho nie odvyslí. Dr. Tesselski nech žije ľudová stránka! Sme istí, že víťazstvo bude na našej strane, že kortešovanie nadutého sklepníka a istej ženskej osoby nebude farahúnom a židom na ošoh.

Preč s judášmi liberantmi a Farahúnmi! *Zajac.*

Slaná Studňa.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážení Pán Redaktor!

Poznajúc už lepšie vaše novinky, všeobecne obľúbeného Kresťana, beriem sebe tiež príležitosť vám jednoduché sdeliť o našom okolí, v ktorom bratia na horných stranách len málo známosti majú. My tu žijeme medzi Budínom a Stolno-Belohradom tiež veru v smutných pomeroch, obzvlášť v novšej dobe. Kraj náš je práve zem tá, do ktorej zapichnú svätý Štefan kráľ po prvýkrát znak svätého kríža a shromáždiac kolo seba svojich veľikášov, chudobných a roľníkov, s otcovskou láskou a mocným hlasom vyzýval všetkých, aby usilovali sa v jedinej pravej viere v kresťansko-katolíckej, vo svornosti žiť, sa navzájom milovať, vážil si svoj jazyk materinský

a zastávať, brániť vieru svoju katolícku trebárs i položením života.

Žiaľ Bohu u nás sa pravidlá spásonosné sv. Štefana ani najmenej nezachovávajú, ba sa veru všetky hore koncom prevracajú. V školách nezaslyšíme reči materinskej, ba temer všade usilujú sa ešte aj do chrámov Božích nesrozumiteľnú, cudzú reč nám všanťročiť. Ale najhoršie je to, že nám tu školy rad-radom odštatnujú a sv. kríž z nich vyhadzujú k vôli niekoľko židom a kalvínom. Čo z toho bude? Ľudia začínajú byť nespokojní. Ba v týchto štátnych školách sa nevyučujú detky v duchu kresťansko-katolíckom. Taká výchova bude mať zlé následky. Keď už dieťa malé učí sa nevšímať si Boha a vieru svätú, nuž keď vyrastie bude z neho hotový nezajboh a socialista. Kto tomu neverí, nech ide do volartorej štátne, škoby na našom okolí a nech zpytá sa toho najlepšieho žiaka, že u. pr. kolko má čiastok siraťosť pokánia, alebo čo sú to tie cudzé hriechy — a zvidí, že taký štátny školák o všetkom tom ani len pochopu nemá. Lebo čo by sa aj akokoľvek usilovno učil o tom v reči jemu nesrozumiteľnej, on tomu nepochopí. A výjdúc zo školy, čítať sice vie obstojno po maďarský, ale tomu, čo číta, nerozumie, a keď chce matka, aby dieťa jej vedelo sa pomodliť s modliacej knihy našej slovenskej, nuž musí sa s dieťaťom trápiť a ho učiť čítať po slovenský.

Vidíme to patrne, že štátne školy sú nám v každom ohlade len na škodu. Není to pravda, že by sa v nich dieťa lepšie vynačovalo. Ja znám jednu obec v nejšto jest tak do štyristo obyvateľov a do 50—60 mládencov a paholkov (sluhov). V rokoch sedemdesiatých jeden úd školskej stolice a spolu prisazný si zmyslel, že by bolo dobre vyučovať mládež v škole cez dlhé večere zimné. Aj sa pekne chodili učiť písmo, počty, bibliu a katekizmus, ba aj křpectvo. A hľa čo vidíme? Z týchto chlapcov každý navracá sa domov z vojenčiny ako kaprál alebo furer, a tiež prinesie si každý 50 až do 100 zl. Rodičia nevedia si prenachváliť synov svojich a dievky nikdy nepriđu do hanby svetskej.

Nám by tiež ľúbili školu odobrať, ale máme dobrého zastancu v osobe p. duchovného a vyslanca ľudáka, pána veľk. Karola Kálmán.

Poznám obec, kde si dali školu odobrať a mali majetku školského v hodnote do 14 tisíc zl. Keď im školu štát prevzal, dal si preniesť, (zaintabulovať) aj majetok školský a teraz pomáha sa z toho katolíckeho kapitálu žid, kalvín radom. Občania robia celú rebeliu, ale je už pozde!
P. B., mladý.

Odkazy redakcie.

Ondrej. Použijeme, ale až pozdejšie. Leu vytrvajte Braček! odmena božia nevystane. Srdečný pozdrav a Stričkovi. — **Karol W., Récse.** My nedostali sme nič, Nevieme tedy, čo žiadate. — **J. v Krušovciach.** Tú prvšiu prácu vašu dáme už či do Kresťana, alebo snád do Listov Sv. Antona. Na touto posledniu sme ešte ne-

rozhodli. Náš ľud vo svojej literatúre ani najmenšie nestrpí, čo by pozdávalo sa pikantové. A to je nie zle. My musíme túto naivnosť ľudu šetriť. Srdečný pozdrav. Obstarajte si básne od Sládkoviča. Dostať: Gašparec J. knih-tlačiar, Túrócz Szt. Márton. — **Hajasch Košec v G. Vorarlberg.** Veru, veru bratku, máte pravdu o tom hlúpom učení v tých našich školách. Ale čo, keď o tej veci písať takrečeno ani nesvobodno. Sama cirkevná vrchnosť je zaujatá mnohorož za takéto hlúpe nesrozumiteľné učenie. No dá dobrý Boh, že to vždy tak nebude.

Hudec. Báseň Vašu sme v tomto čísle uverejnili. Iskry, ktoré ste nám boli asi pred polrokom poslali, neboly k uverejneniu. Rozdiel medzi touto a tamtou básňou je nápadný. Poznať, že ste urobili veľký pokrok. Nenechajte vlohy svoje hlivieť. Vy bárs aj nebudete snáď výtečným básnikom, ale dobrým budete pravdepodobne. Študujte Sládkoviča a Petroviča. Hlavne usilujte sa o to, aby výmluva vo veršoch vašich bola prirodzená, nenútená, aby slovosled tiež bol nemýlený, prirodzený. Dobro si zapamätajte, čo vám povieme: ak chcete úprimne milovať rod svoj a mu pomáhať, nuž veru za túto svätú túžbu budete museť podstúpiť v živote premnohé prenasledovania a nevďačnosti ľudu. Lež Boh vás posilní. Zvlášte na vašich mrtvých stranách treba nám ľudí, ktorí hotoví sú i trpeť za rod svoj. Srdečný pozdrav!

Ján . . . Nemôžeme Vám poradiť. O vás by sa mohla aj vrchnosť postarať.

A. Rojko. Prijali a uverejnili sme s najhlbšou po-vďakou.

Zaosek. Výborne! Naši čitatelia budú sa zase chytať za bruchá od smiechu. Keby ste boli spisovateľom bohatého národa, obsypali by Vás zlatom. Zravstvujte!

Augustin Súnyí, Boboth. Báseň vašu lebo v «Kreštanovi» alebo v Listoch sv. Antona uverejníme.

R. M. K. Užívajte toto: koreň z Cichoria intybeos (po slovenský čakánka, alebo len ormanie, vyzerá ako sinokvet). Kvet z mišacieho chvosta, zrnká borovičkové, foliae Sennes (seneplet), hlistník. Z tejto miešaniny za hrst uvaríte v štvrt litra vody a vypijete teplé, asíce polovicu hneď keď ráno vstanete, polovicu o hodinu pozdejšie. Na noc obzáť žalúdok mokrou slanou, výžmikanou šatou, na ktorú príjde suchá. Ráno zo studenou vodou dobre obmyť žalúdok a slezinu a potreť chrbát najprv šatou mokrou potom špiritusom. Tak robíť za 5 týždňov. Potom nám odpísať. Nikedy sa nenajest do sitosti.

Kónigsbergský malý Drotárčik. Máme veľa dopisov. Teraz nemôžeme váš upotrebiť. Odložíme však a prípadne aj uverejníme. Pozor na písmo!

Ján Straka. Vitajte! Článok váš dáme aj do Listov sv. Antona.

Pavel Bilík mladý, Slaná Studňa. Dopis sme uverejnili. Vďaka zaň! Verš nemohli sme.

Rafael Tekula, Štefanová. Dobro to píšete. Upotrebíme a od Vás vďačne prijímeme príspevky.

Penziováný Napsámoš, Veľké Šurany. Pre mnoho iných dopisov nemôžeme. Ale nesťažujte si napísať to ešte raz tak asi o mesiac.

L'udák od kosti. Prievidza. Vaše básne prišli pozde. Voľba je už u vás skončená čo toto píšeme (23. t. m. o 10-ej večer).

Lieskovan. Teraz nemôžeme. Ináč sú vaše zvady príliš miestného významu. Naša mienka je, že netreba prekážať ľudu v tom, keď chce mimoriadne obety prinášať z príčin náboženských, hoc aj nie snáď docela oprávnených.

Jozef Matúš, L. Smrečany. Správu sme dostali. Ďakujeme Vám. Upotrebíme.

Kl. Fr. Dost dobre to skladáte. Len to je chyba, že v novšej dobe mnoho básnikov sa nám prihlasuje, i nestačíme verše všetkých uverejniť. Ale váš uverejníme pozdejšie.

Do Spišského Hrušového. Uverejnili sme ten druhý dopis. Na ten opravený snáď už nepríde rad.

Cestujúci. Veľmi nám je ľúto, že nemohli sme vaše riadky použiť. Prišli do minulého čísla už pozde. Srdečné vďaky!

L. Straka, Čerevič (Sriem). Len výťah z vášho dopisu sme uverejnili. Buďte len našim horliteľom! «Kreštana» vám poslali.

I. G. robotník, Malenovice (Morava). Prosíme o trpezlivosť. — Dopis je dobrý, ale musíme si ho teraz odložiť.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Venčok piesní a modlitieb zvláštne k úcte Božského Srdca Ježišového. S dovolením cirkevnej vrchnosti s nápevami (nótami) vydal Karol *Lenkei*, správca fary. Cena 40 halierov, s poštou o 5 halierov viacej. Dostať u vydavateľa: v Detrekeő-Csütörtök, p. p. Láb, stol. Pozsony.

Knižočku túto nábožným katolíkom, zvláštne ale spevákam a modleníkom snažne odporúčame.

«**Magyar Szövetkezők Lapja**». Mesačník, rediguje a vydáva Štefan *Janovčík*, farár v Liptó Likavka u. p. Rózsahegy. Pán Janovčík je známy, ako prvá odborná sila v záležitostiach potravných spolkov. Za redigovanie tohto časopisu, — jehož predplatná cena je na rok 6 korún — zaslúži všestrannej pochvaly. Poznamenáme, že nebolo by snáď od veci, keby p. redaktor aj slovenskú prílohu pripojil k svojmu časopisu aspoň o tých najväčších otázkach pojednávajúcu, keďže členovia správy obyčajne nerozumiť reči maďarskej.

Viera. Časopis pre kresťanský ľud. Mesačník. Predplatné na celý rok 1 dollár. Vydáva a rediguje Rev. S. *Furdek* v Cleveland Ohio v Amerike. Snažne odporúčame bratom v Amerike. Je to časopis utešený, my tu takého veru nemáme.

Svätý Anton Paduanský. Veľký divotvorec a Chlieb

chudobných. Spracoval *Anton Klimcsik*, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-u.) Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

Humoristické prednášky. Sošit XVII. Veselej knižnice. Vydáva Augustín Pavlovič. Cena 12 hal. Dostať u A. Horovitzu v Trnave.

Nauka o hospodárstve. Nákladom «Ludových Novín». — K dostaniu u pôvodcu: dp. Andreja Bázik, farára v Lipt. Lúčkach, ostatná pošta: Liptó-Tepla. Cena 60 halierov. Vrele odporúčame našim slovenským hospodárom, ako pri rozumnom a praktickom obrábaní pozemkov prepotrebnú poučovateľku.

Nábožný život a smrť jedného slovenského mládky v Amerike. Podáva *Jablonovský*. Vydáva Martin Kollár, farár v Nádaši, red. «Katol. Novín». Cena 24 hal. Objednať možno: Red. Katolícké Noviny, Pozsony Nádas. Vrele odporúčame.

O Černohorcoch. Listy z Cetinia roku 1878. od L. P. *Nenadoviča*. Preložil Vlad. *Mičátek*. Cena 2 koruny. 320 strán. Objednať možno: J. *Gašparík*, Turócz Szent Márton. Kniha táto je veľmi zaujímavá a poučná. Sú v nej veľmi pekné obrazy. Zvlášte čítacím spolkom snažne odporúčame.

Zábavivo-mravné čítanie pre katolícky horňo-uhorský ľud slovenský. 2 číslo. **Návod k získaniu jubileumových odpustkov** jedentisícdeväťstotého roku. Napísal Juraj *Hahnekamp*. Poslovenčil: Vydavateľ. Sklepná cena 12 halierov. Dostať u redaktora a vydavateľa: Conštant *Kniha* v Nagy-Tapolcsány.

3. číslo. **Najdený dukát alebo Boh odplatí.** Cena 8 halierov. Dostať ako vyšej. Vrele odporúčame.

Zábavné a poučné knižky č. 3. Skroteneč a iné články, cena 20 hal. Turčianský Sv. Martin. Túto knižku pre jej rozmanitý, veľmi poučlivý obsah veľmi odporúčame. Dostať u knižtlačiarско-účastinársky spolok v Turč. Sv. Martine.

«Ja som nepoškrvené počatie», to jest **Lurdská Panna Maria**. Modlitebná knižka zvláštne pre čitateľov lurdskeho zjavenia Bl. P. Marie s lurdskými litaniami, novenami a dvoma lurdskými piesňami. Spracoval Joze *Kompánek*, farár veľko-ostratický v biskupstve nitrianskom. Druhé opravené vydanie. Dostať: Tlačiareň Karla *Salvu* v Ružomberku (Rózsahegy). Cena v plátne viazaného výtisku s poštou 65 kr.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIII. číslo 6. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj *Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

N. V. Gogol' Revizor, komedia v piatich dejstvách. Preložil Fedor Jesenský. Cena 1 kor. Dostať u Fedora Jesenského v Trnave (Nagyszombat) a u slovenských kníhkupcov. Pre ochotníkov našich divadelných hier výborné toto dielo snažne odporúčame.

Detvan, báseň Andreja Sladkoviča. Vydáva kníhkupcko-nakladateľský spolok v Turč. Sv. Martine. Na

sklade u Jozefa Gašparíka v Turč. Sv. Martine. Cena 30 halierov.

Veselá knižnica: Humoristické prednášky, sošit 16. (dielu II. sošit 4). Vydáva Augustín Paulovič. Cena 12 h. Dostať u A. Horovitzu v Trnave.

Sborník museálnej slovenskej spoločnosti. Ročník V., Százok II. Turčianský Sv. Martin 1900.

Časopis museálnej slovenskej spoločnosti. Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník III. Číslo 6.

O «Museálnej Slovenskej Spoločnosti» treba vedieť, je to spoločnosť vedecká vládou potvrdená ku zachovávaní veškerých starožitností a pamätností slovenských tak na poli umelectva a priemyslu jako aj jazykozpytu a vôbec všetkého, čo sa slovensko-národnej vzdelanostnej historie týče. Členom spoločnosti tejto je, kto ročný poplatok 4 koruny riadne platí, za to obdrží «Časopis mus. sl. sp.» (mesačné sošity). Vláda podporuje tento ústav ročnou príspevkou 600 korún, a nedávno schválila obetivavosť slovenského obecnstva. — Ba či sa dožijeme, žeby aj cirkevná vrchnosť svoj cirkevný spolok sv. Vojtecha podporila a schvaľovala, veď tento neni ani v Turč. Sv. Martine?

«Az erdélyi gazdasági egylet könyvkiadó vállalata» vydal tlačou knižtlačiarne Franklin-Társulat v Pešťbudíne nasledujúce slovenské spisy: **Domáca záhrada.** Napísal Gustáv Ritter. S obrázkami. Strán 55. Cena 80 halierov. — **O dojnej krave.** Napísal Géza Hauer. Strán 30. Cena 60 hal. — **O oraní a sejbe.** Napísal Arpád Hensch. Strán 38. Cena 50 hal. — **Pestovanie a zužitkovanie vrby košíkárskej.** Napísal Franc Marc. Str. 30. Cena 50 hal. — **O dochovávaní teliec.** Rozpráva Gazda Rozumec. Sdeľuje Bela Tormay. Str. 31. Cena 50 hal. Vrele odporúčame.

Rozpomienky a kresby. Napísal Pavel Kuzmány. Sú to samé kratšie, veľmi milé, zábavné a poučné rozprávky. Sú ony zriedkavé skvosty v našej slovenskej spisbe: plné vtipu a pekných opisov, plné žartu a vážnych myšlienok. V nich vidíme Slovensko tak verne opísané, že láskou zahorí zaň každý, kto prečíta si Kuzmányho «Rozpomienky a kresby». Myslíme, že najkrajšie uctíme si pamiatku nebohého tým, keď rozširovať budeme tento krásny spis jeho. S tým i našu ľudovú spisbu podporujeme, lebo čistý zisk daroval na vydávanie spisov pre ľud. Cena jedného výtisku je koruna, s poštou o 10 halierov viac. Objednať možno knižku i v administrácii «Ludových Novín».

Knihvedenie pre potravné a úverné spolky. Sostavil Štefan *Janovesik*. K dostaniu v kníhkupectvách a u vydavateľa v Likavke (op. Liptó-Rózsahegy). Cena 1 kor. 60 hal. franko. Že mnohé potravné spolky upadajú tomu najväčšia príčina je, že jejich správcovia sa nerozumejú k vedeniu kníh. Knižku túto vydavateľ zo skúsenosti sostavil. Odporúčame ju nie len spolkom ale i malým slovenským kupcom a priateľom slovenske spisby.

Mariacella v Štýrsku. Opísali Frant. V. Sasineka. Vydal Martin Kollár, farár v Nádaši a Redaktor «Katol. Novín» v Trnave. Tlačou Adolfa Horovitzu. Cena 20 hal.

Hľadám zamestknanie!

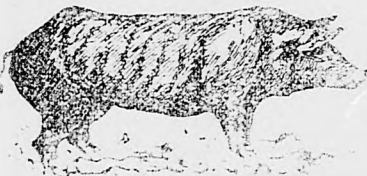
Som 28-roční r. katolik, ženatí otec jedného dieťaťa, som v slovenskej, uhorskej, nemeckej a poľskej reči v slove i v písme dobre zbehlý, tak tiež v počtovaní, doterajšie zamestknanie z 9¹/₂-ročným svedectvom na žiadostuhodnoverním, láskavé dopisy prosím

Florian Patyrek,
UJ-PEST,

== Árpád-uteza 115. szám. ==

Dáva sa do predaju **bašovský mlyn** novomestskej prepositúry. Kto by sa o ten kup zaujmal nech svoju ofertu spisebne dá na vedomie pánu advokátovi Lajošovi Javorka v Novom Meste nad Váhom (Vágújhely).

Pozornosti našich hospodárov

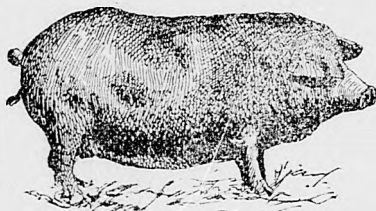

čo najvrelšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznalý liek

proti
dúlu svíň,

ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej: výbornou svojou chemickou silou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmienú týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1. —
jednokilového väčšieho
koruna 1.80
19 kilového balíka franco
posiela

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lupaniu, rheume, pri neduhoch, križov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. is návodom je kor. 2.40

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

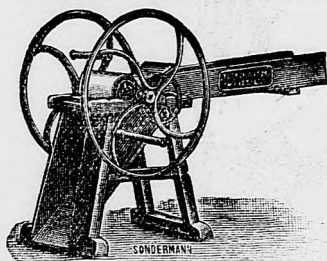
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvácnosť sú vlastnosti mojich strojov, o čom svedčí na stá poďakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlát'áčky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievačky. Šrotovníky. Strúhadlá na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámanie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franco.

MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trenčsénmegye.)

Ti páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

OZNAMY

sa prijímajú

len u Vydavateľstva týchto novín.

Dvojnásobne elektromagnetický križ

Nie Voltov križ!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lupaniu, astmatických galibách, beznivosti hucaniu uší, migrenu, ciam nervov, influenze, žltosti, udieraníu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční križ nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspáť dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou alebo s vopredným poslaním peňazí rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

Každy hospodine a matke

možno len blahoželat, ktoré
z ohľadu zdravia, úspory a
dobrej chuti Kathreinerovu
Kneippovu kávu (opravdová
je len v pôvodných balíkoch)
upotrebuju. —————